

ENLi seisukoht Reklaamiseaduse § 29 osas

Kiirlaen on laen, mida iseloomustavad lühikesed tähtajad ja väikesed laenusummad. Lühikesi tähtaegu võimaldavad eelkõige elektroonilised kanalid ja mobiiltelefonid. Seetõttu on selline laenukoode maailmas eksisteerinud vaid kümnekond aastat. Kuna kiirlaenude puhul ei ole laenajal laenu tagasisaamise suhtes sama suurt kindlust kui traditsioonilise tagatiste ja käendustega (panga)laenu korral, maandavad kiirlaenufirmad oma riske väikeste summade, lühikeste tähtaegade, kõrgete intresside ja lisatasudega.

30.01.2014. a seisuga oli Maksehäireregistris registreeritud 34 706 isikut, kellel on kiirlaenude või tarbimiskrediidile spetsialiseerunud ettevõtjate poolt välja antud laenude alusel tekkinud maksehäired. 57%-l maksehäires olevatest eraisikutest on makseviivituses üks laen, ülejäänud 33%-l kaks või rohkem laenu. 01.12.2013. a seisuga oli inkassofirmade kaudu sissenõudmisel vähemalt 42 069 kiirlaenuõuet summas 23,9 mln eurot ligikaudu 38 000 isiku vastu. Kohtumenetluses oli 2013. a detsembri lõpu seisuga 23 275 kiirlaenukontorite poolt otse (inkassoteenuseid kasutamata) sissenõudmisel olevat nõuet summas 65,9 mln eurot 20 492 isiku vastu. Kokku ulatub maksehäires olevate kiirlaenuõuete üldarv rohkem kui 65 300 nõudeni. Kiirlaenuvõlgadega seotud menetluste arv on ajas liikunud tõusvas joones. Kümne suurima kiirlaenuandja näitel olid 2013. aasta novembri seisuga nii menetlusse antud kui lahendatud menetluste arvud juba ligi kaks korda suuremad kui 2010. aastal tervikuna. Võlanõustajatega peetud arutelud annavad tunnistust, et probleemsete kiirlaenuvõtjate arv kasvab. Kiirlaen on hetkel trahvide järel kõige suurem maksehäirete tekitaja.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on saatnud kooskõlastusringile Reklaamiseaduse § 29 muutmise seaduse, mis muudab tänast seadusandlust järgmiselt:

- Sätestatakse piirang tarbijakrediidi reklaamis edastatavale teabele. Eelnõus kavandatu kohaselt võib iga reklaam, millega teavitatakse valmisolekust anda tarbijakrediiti või vahendada tarbijakrediidilepinguid, sisaldada üksnes järgnevat:
 - üleskutset tutvuda finantsteenuste tingimustega ning vajaduse korral konsulteerida asjatundjaga;
 - teenuse osutaja nime ja tegevusloa numbrit ning tegevuskoha kontaktandmeid;
 - krediidi kulukuse määra näidet;

- teavet, kas tegemist on fikseeritud või fikseerimata intressimääraga või mõlemaga;
- asusid, mis sisalduvad krediidi kogukulus tarbijale, kui krediidi saamiseks või krediidi saamiseks pakutavatel tingimustel on vaja sõlmida kõrvalleping, siis sellekohast teavet ning teavet volituste ulatuse kohta.
- Krediidi kulukuse määra näite esitamiseks tuleb valida selline kirjatüüp ja –suurus, mis muudab selle tavalise tähelepanu juures märgatavaks, arusaadavaks ning muust teabest selgelt eristatavaks;
- Reklaam, millega teavitatakse valmisolekust anda tarbija käsutusse krediidilepingu alusel rahasumma või vahendada selliseid lepinguid, on keelatud tele- ja raadioprogrammis ning internetis. Keeldu ei kohaldata ettevõtja, kes teavitab valmisolekust anda tarbija käsutusse krediidilepingu alusel rahasumma või vahendada selliseid lepinguid, veebilehe suhtes.

Eesti Noorteühenduste Liidu XXV üldkoosolekul osalenud liikmesorganisatsioonide esindajaid teavitati ENLi seisukoha kujundamisest antud küsimuses. Kohal olnud ja sõna võtnud delegaadid olid kiirlaenude teemal väga negatiivselt meelestatud.

Eeltoodud infot aluseks võttes otsustab Eesti Noorteühenduste Liidu juhatus kiita heaks Reklaamiseaduse § 29 muutmise ettepanekud.

Tallinn

26.05.2014